

ԲԱՆԱՍՏԻՐԱԿԱՆ ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆ

ԲԱՆԱՍՏԵՂԾՈՒԹԻՒՆ

Հոգեանունու որդեաց սիրելու աշակերտեցելոց՝ ի իրադայելքանն Արժարանի, յաւարա
ռասմանց մարդից¹.

ՈՒՆԱՅՆ ԵՆ ՎԻՃԱՔ, ԱՆԴՈՒԹԻՒՆ, ՀԱՄԲԱԼ Եւ ԲՆԱՔ, ՀԵՂՄ Եւ ՍԵՐ,
Դիմութավարչամքան ծաղիկ լինին՝ ի քէն տարութեր.
Դարուն թէ նըմ^o այց արար, դալարացաւ տունկըն գոս,
Միագարուն դու կենօք յաւերժաձմեռն աստին գոս:
Տես մի ախմար պէս թիթռանց մոլեալ սիրոյն՝ ի գէջ լոյս՝
Յար ըզնովին գեղերեալ խամրես զոգւոյն ըքբնաղ բոյս:
Առող ինչ է պէտս աստ մարմնոց, հոգւոյ են տուրք կեանքդ համակ,
Եւ ո քանի համառօտ է եւ անդարձ ժամանակ.
Ինդ մեռանել եւ ծնանել հազիւ թէ կեայ մահացու.
Եւ կեանքն անկայք յարագնաց իմն են շաւիղ Ճեպաչու:
Յաստիս հաստոյր արդ տիոց՝ զքեզ յանմահից կարդ կարծես,
Եք մի քթըթես եւ ահա չափեալ է քո ասպարէս.
Ինչնչ դու զծաղկամք քաղուածոյ ժրտես կենաց քոց հաստոյր՝
Ինդ վարդերամըն պասկօք ծանակի հեր ձիւնաթոյր.
Իսես՝ պարզիմ քաջալանջ, կորաքամակ եւ կըքիս.
Ին եղեալ կաս տաճարաց, գերեզմանի հանդիպիս:
Աիրտ ՚ի զայրուց եւ անկամ՝ թերալասուք յաշխարհէ
Օ մահուն գըրով վայրապար անզրավագել պարմայէ.
Ի՞հայուն վիրաց չիք բըժիշկ, ազատագիր չետ ումեք,
Եւ ոչ մաղթեալ յապաղեաց յանկարծահասըն զողեկ:
Կեալ սիրես՝ կեաց, այլ քեզ յուշ եւ մօտալուտ նըմին մահ.
Դիկենցաղով թարթափիս, գոյ հանգերձեալ եւ աշխարհ:
Ժնէ ստ պատեհի, իբր ասես, գուցեն աստ չարք եւ բարիք,
Ինանցականք որ անդէնն են բարութիւնք եւ չարիք:
Տաղաւարի պանդըխատիկ՝ աստէն շըրջիս ըլւաբնակ,
Յաւիտենից կայ քեզ առւն հիմունքն հաստատ եւ անքակ.
Դերերկեայ զքեզ քարոզէ զիտակցութիւն քո անդուլ,
Եւ յանհնարից՝ աստէնիւս ըզկատարած քեզ առնուլ:
Եյն այն են կրկին մահկանացուաց օթեւանք,
Եւ բանաստեղծ առասպելք, ոչ պառաւանց բարեաջանք.
Եւ ՚ի կորուստ ոչ ՚ի մահ արարաւ մարդ դատափետ,
Եղիկամի հայթհայթեաց ըզգնացս անձին կրկնահետ.
Դրժեալ ինքնին իւր մարմնոյն՝ կաշկանդեաց զանձն ընդ մահուան,
Հոգւոյն զրժեալ՝ աւազ, առ ըզտարտարուն ՚ի տուզան:
Յուշ քեզ սրբարիդ նախն ուժիր, անիծեալ ժամն եւ տեղին,
Յորում խըղձիդ մատնութեամբ դաւեր զանբիծ քո հոգին.
Յորժամ հոգւոյ Աստուծոյ կնիքն աննըմնն չնորհափայլ
Իմրեւ կուսան զիմաց քոլ՝ անարգեցաւ քըճքըճեալ.

1 Զառաջին հաստուածն քերթածիս գոյես յերես 275:

Եւ ընդ անսիւթ առագաստ աստուածահիւմն անկուածոյ
 Դէմք զըմբընդակը յայտնեցան սատամոստայն կազմածոյ .
 Ի թանգուզել սուրբ շնորհին՝ ժարհէալ եմուտ ոտնարձակ
 Արպէս սատար բունեալ արկ ըզվարմն իւր չարն համարձակ :
 Խեթկէալ յինքեան խիղջն հանդարտ՝ բուսոյց ըզխայթն ինքնափուշ,
 Եւ օժանդակն իւր հրեշտակ լարվ դարձոյց զաքք քընքուշ .
 Ազգալ եւ դուդ ըզգացեր թէ դիպաւ չար իմն քեզ,
 Եւ զի բնութեամբ հաշտ կամակ իբրու յառաջն՝ ոչ իցես .
 Աւ եւս խաղայր եւ խայտայր աչքդ ընդ երկինս պարզելով,
 Օ արտեւանամաքդ ահ նրստէր, ըզքեւ համայնն էր 'ի խոռվ .
 Յայնժամ յանձին զիտացեր թէ ոչ իցես լոկ երկնի՝
 Այլ եւ չար իմն տեղիք մեղուցելոյն ակն ունի .
 Եւ երանի տամ նոցա որք յառաջն չարին փորձ
 Աըրտաձմիկ ոգեհարք ոչ եւս դարձան 'ի նոյն գործ .
 Այլ յուղին աղի արտասուաց ջընթեալ լուացին զաղտ հոգւոյն
 Արկատելով մատն 'ի դող ըզպատմուձանն երկնագոյն .
 Պահակս եղեալ զգայութեանց ըզգուշացան դրանց մըտից
 Եւ երկիւղիւն Աստուծոյ հարին զիփափաքըս հեշտից .
 Եւ չափաւորն եւ յարժան յոր թոյլ ետ Տէրն եւ բնութիւն՝
 Համարձակեալք ըզգուշեաւ յաւելորդաց խոյս ետուն .
 Ո անեան զի տկար է մարմին ոչ կայ անկէզ առ հըրով
 Խնոտի զամօթն ընթաղբեալք ոչ խաղացին փիծ սիրով .
 Ինդ վարագոյր երկիւղին՝ տեսանէին զընդհանուրս
 Ոկ ցանկութիւնս ըզգալիս, անըրջականս եւ թափուրս .
 Եւ թէակտ սիրտ ոչ լըռէր, լարըս լարէր նորանոր,
 Շաքինին՝ 'ի հաւատս հանդերձելոց կայր հըզօր .
 Արհամարհէաց զնախատինս եւ զհալածանս մոլելոց
 Կրեւ ըզվէմն 'ի ծովու անշարժ՝ թէ յար ալեկոծ :
 Եւ զեղծամեղծ սարտուցեալ՝ 'ի լըկուեզարդ հեշտոցաց
 Օ ըզգաստութեանց մայրն 'ի տուն զպարկեշտութիւն տեսուչ ած .
 Եւլաւ առողջ ըզմարմին առողջ կալեալ եւ զոգի
 Հած ըստուերած մարդկութեան, ըզտիպ պաշտեաց տէրունի .
 Եւ իբր ընդ դուռն ելից դէպ առ յաւիտեանցըն վախճան
 Խնոտով սրբութ ընթացաւ եւ հաս առ նոյն ընդ դամբան :
 Կակ որ հարեալ զմեղկութեան՝ եղեւ չարեացըն սովոր
 Երբու ծաղկօք զփուշ ծածկեալ, կամ խուն մեղու՝ զժահ պըղտոր,
 Ծզորքոքումն հասակին շըփեալ մըտաց պատրըւակ,
 Կամ զովողացն ըզմաղթանս կամ ըզմոլեացն հրապարակ,
 Հանդըզնագոյն կամ ժարհէալ ուրացաւ զըարըն դոլ չար .
 Կամ թէ թէթեւ առ Աստուած զըրեաց զյանցուած կամակար ,
 Ար հեղեղօքն հեղձ զաշխարհ զանկիտացեալն 'ի չարին
 Հառակ աւաղ վաճառեալ նո առօրիէիս զանանց կեանս
 Մտուածաշէն տան փոխան՝ ընտրեաց զիւացն ըզկայանս .
 Կամ կուրօրէն կափուցեալ՝ զգեհենազարդն երթայ հետ,
 Կամ յեզր անզիւտ կորըստեան հասուցանէ զյուսոյն կէտ,
 Բացադառնալ յորմէ չիք անձին հընար, յոյս եւ զիւտ՝
 Բայց թէ հաստին յեղակարծ հասցէ շնորհաց յետին զութ .

Ո. Ա. մինչ ահեղն ամբարձցէ արդարութիւն ըզբարբառ
Սուղ կենացրս լուծման՝ լիցի հանդէս անաշառ,
Եւ գլխութիւնն արարիչ հետուստ հայի յայն ատեան.
Օ ի՞նդ պըղծութիւն եւ սէր սուրբ՝ խորոց կայ վիհ յաւիտեան :

Ուսիր որդեակ ըզգուշեաւ վարել ըզպէտ կենցաղսյս,
Հաղօտ գեղցն կալ առ վայր մի զաք եւ մեծ տեսցես լցս:
Լարկառ՝ ի վեր գլուխ եւ սիրտ, յոլուտն հայեաց կապուտակ
Ինդ որ աւուր աւուր գնայ քո կենսաշափն արեգակ,
Վասն ոյր սահմանքն այն անծայր յաւիտենից պարզեալ կան,
Վասն ոյր խորանք լուսասփիւռ եւ անտրխեղծն օթեւան.
Եթեկբեկման աստեղաց լուսոյ լիցէ հասեալ քեզ
Հայն անյօդ ձայն սրբտալուր՝ տարրեալ յարձակն ի քարտեղ.
Ո իջասահմանք մահացուացս եւ անմահից կաձառուն
Հոգեհրաւեր աւետիք, լապտերք յուսոյ պատարուն,
Եթէ գոյ վայր անդրագոյն երանութեանց բնագաւառ
Որում արձանք են աստեղք կրկին կայիցն ի կոպար.
Ինտես աչաց մարդկեղէն, սըրտից մըտաց յաղթական,
Հաւատալի լոկ հոգւոց՝ որք թէ ուշով յառեալ կան.
Հաստատութիւնն առ ի մէնջ կոչեալ՝ հաստչին քօղ շարժուն
Ինդելուզեալ աստեղօք է վարագոյր իմըն խուն՝
Եյանզօրիցը բըբաց զԱստուածութիւնն ըմբրոնեալ.
Եւ ըզհոգւոց առաւել ըզտեսութիւն գըրգըռեալ.
Ո վ, որպիսիք եւ որբան բարիք կուտեալ ընդ նովաւ.
Որպիսի գեղ, քանի սէր, քանի զմայլմունք են անբաւ.
Օ ի անկասկած այն վայելք, զի համադամ փափկութիւնք,
Ինձորական այն հասակ, անթարշամ այն են ծաղկունք.
Ինդ է գումար ցանկալեացն որում չեհաս Յեղեղի,
Ու որով հեշտք ընդհանուր՝ խուն քան առ ծով կաթ շըթի:
Ինդ ոչ փոքրիկ սիրտ սըրտի եւ աչք աչաց են թակարդ,
Ո. Ա. սիրտք անհունք, աչք հրեղէնք եւ բիւրք բիւրոց հաշտ գումարտ.
Օ ամենեցուն վայելէ եւ զամենայն մէն անձնիւր,
Հանուրց վայելք աննախանձն է յաւելուած ըղձիցն իւր.
Օ Աստուածութիւնն իսկ անհաս զյաւերժական Որ են բուն՝
Ո կումք առեալ երջանկացն հետազոտեն անթաքուն.
Ո ի մի թըւեն զզօրութիւնս արարչագործն հրամանի,
Օ րէնք հաստչին՝ հաստելոցն իւրոց լինին հոլանի.
Ինդ անյատակն եւ անծագ հային յանդունդ էութեանն՝
Ո քան զերիս ժամանակս՝ ունի կրկին յաւիտեան.
Ինդ միտքն հային՝ ուր անձնիւր՝ ի սկըզբանէ յեւեալ կայր
Եւ ուր ուրեմն եկն՝ ի գոյ, ՚ի նոյն անդրէն սլայեալ վայր.
Եներքսագոյն վայրն անվայր հային՝ ՚ի հնոցն հուրահուր
Ո ըշտաբորոք ուր բուն սէրն անձառ տածէ զընդհանուր.
Օ որմէ աղբիւրն հրահոսան առ համագոյս ելեալ յայց
Ենդանութիւն եւ շարժումն եւ կիրս եւ սէր տայ համայնց:
Ո արդ՝ արարածն այն անկար, տարերց հողմոց խաղալիկ
Ո ահու երբեմն գերի ու անարգ կըրից հալածիկ,
Ո ընդ անբանա հարակէր, թանձըր նիւթովք կեանս հոգայր,

Երդ անկարօտ Ճոխանայ Աստուածութեան հաւասար .
Կստուած՝ Աստուած է յաւետ , այլ չիք պակաս ինչ մարդոյ
Ուրդ ոչ եւս է նոյն , նոր ձուլեալ 'ի հնոցըս սիրոյ . . .

Ուր , Սէր միայն դու ստուգիւ որ զմարդ փոխես 'ի յԱստուած ,
Եւ զհամօրէն ներգործես 'ի մի բնութիւն սիրաստուած :
Ո՛չ , 'ի ցոլից այն սիրոյն 'ի հայելոջ արտադրեալ
Խանձեալ խամրի մահացու եւ սիրտ եւ բան եւ որ այլ .
Դառել 'ի սէր որդեկաց զուր փորձէ հայրս ապիկար ,
Օ ի սրովքէից եւ նմանեացն հաւատացաւ սիրոյն քնար .
Ժառլադաշնակ ես փշրեմ զիմս թէ յանդուգն այլ ժպրհի ,
Հաւական իմ սիրելեացդ ոգեալ 'ի նշան աշխարհի :
Մարմաջ ունկան մարմնեղէն աստանօր երգ եւ գուսան ,
Ռեկրեկ գելքել դաշնակմնւնք աղեաց լարից ու եղեգան ,
Եւ թուլանայ սիրտ ապուշ եւ հեշտանայ 'ի զգալիս .
Փափագողաց զերկնանուագ լըսել սիրոյն հրաշալիս՝
Խոկմունք խոստանցն Աստուածոյ , հանդերձելոցն յիշատակ ,
Եւ եւ բնութեանս յօրինուած , կամարն երկնից կապուտակ ,
Երկնապարոյն եւ անծալ զիշերական հովանի
Եւ հրաբրայն աստեղաց ընթացք եւ կացք տողանի ,
Երեգական վարդաման առաւօտինք լուսասփիւռ
Խաղաղականքն արեւմուտք յովկիական ալեաց հիւռ ,
Կոհակապար շարժութիւնք ասպարիզին սարսուասէր ,
Եւ քարավէժ սահանաց ուղիցից տարափք լուսայեռ .
Դազանութիւնք գազանաց եւ փափկութիւնք աղաւնեաց ,
Շուսականաց աձեցմունք եւ անաձից կուռ նըստուած ,
Գոյք կենդանեաց , բարք եւ բնոյթ , անդադար ծնունդք եւ մահունք ,
Եւ համօրէն անշրփոթ տիեզերաց աղխաղիմունք :

Եւ վեհագոյն այսց հանուրց՝ բնութիւն ինքեանըս մարդոյ
Յոր իբր յաշխարհ մանրակտիտ բովանդակեալ աշխարհ գոյ .
Տի այնոքիկ մանաւանդ որ արդարեւըն կեան մարդ ,
Յաստուածային սէրն հարեալ՝ յերկրաւորէս անթակարդ :
Դիտունք եղեալ միանդամ զի յԱստուածոյ ու առ Աստուած ,
Ինդր ուղղեցին բովանդակ սրտի ձրգման հայեցուած .
Ինդ փափկութիւնս սըրտորակ զըզուեալ եկին իբր ընդ աղք .
Ու շուարեցոյց ըզնոսա պաճոյձ կենացս հապըշտապ .
Եւ ոչ աղմուկք աշխարհի , ուր չիմանայ այր զընկեր
Եւ հանապազ ըմբըռնեալք յատելութիւն , կագ ու 'ի հեռ :
Օ ի զինչ օգուտ է մարդոյ թէ եւ շահի զընաւ զաշխարհ
Եւլ յըզբաղմանն ըզնոլաւ՝ տուժի զհոգին վայրապար .
Ո՞ր շահք ջանալ եւ յաղթել՝ թէ յինքենէդ յաղթեալ կաս ,
Եւ թըշնամիս յաւելուս մինչդեռ հնարիս բարեկամն .
Մբարտաւան թող ջանայ , վերուստ կայ Տէր գլխահար ,
Ո՞ի վրէժինդիր նախանձոտ դու մեղիցես զուգաբար :

Յայս ըզգաստիյն անխոտոր ու առաքինեաց եղեալ ուշ
Օ կենցաղականն իւրեանց քաջ յերիւրեցին եւ ըզգուշ .
Քաղաքավարք ըստ բնութեան , գերազանցեալք ըզովաւ ,

Հիացուցին ըզմարդիկ ըզզակատեալսըն զերկրաւ .
 Իյանձ 'ի սիրոյն երկնաւոր վառեալ յոգիսն էր անշէջ ,
 (Օ անբըծութեանն հանդերձեալ հայթհայթեցին աստ զառէջ .
 Եկեալ ընդ քիրտն եւ արտօսր՝ անկան օթոցս ըսպիտակ
 Կափորտապատ սըրբութեամբ թռուցեալք զըւարթնոց հանգիտակ .
 Յեկեղեցիս հայեաց տես եւ յանապատս եւ 'ի գիրս ,
 Ո՞քան ժողովք են զգաստից զօյս ոչ արժէ բնաւ երկիրս .
 Ամաստասէրք ողջախոհք վարեալք կամօք Արարտին ,
 Սուրբք կոչեցան աստանօր եւ յիշատակքըն պաշտին .
 Մարդիկ տըկարք իբր ըզմեղ հողմնաշարժիկ եղեգունք ,
 Դեգեւանդամ ալեւոյթ , երիտասարդք խրոխտք եւ բռունք ,
 Աքք կատարեալք եւ մարտիկք , դայթոտ կանայք փափկասուն ,
 Դողտրիկ կուսանք եւ մանկտի եւ պատանեակք եռանդուն :
 Եքեր աշխարհս եւ նոցա զիւրոց մթերիցն ըզհանդէս ,
 Տեսին ըզգեղ եւ ըզհեշտ՝ եւ չարարին բնաւ երես .
 Ըրկին զանձինս 'ի վաստակ 'ի ջան չափով եւ ըստ չափ
 Բըռնաքարեալք դհանդերձեալ արքայութիւնն յափոյ յափ :
 Ոմանք զընչից մեծութիւնս եւ ըզգահօյս արքաձեմ .
 Հարեալ ցրբուեալ առաթուկր գնացին նդ աշխարհ տարադէմ .
 (Մագացեալ 'ի բացեայ նդ անապատի տատրակաց
 Լ ըուիկ մընչիկ հեծեծել ըղձիւք երկնից հայրենեաց .
 Օ ըղջականօք արտասուօք գետս յարուցին յամնյիս ,
 Եւ սըրբութեան սըրսկապանս եղին զլերանց արհաւիրս .
 Յիշեա զհըսկայն Տրդատէս զամենհարուստ քո նախնին ,
 (Խագն առ ոտիւք սիրոտ յերկինս՝ 'ի կուշտ Սեպուհ կոհակին :
 Յիշեա զյոքունս՝ գաղանաց ծակամրտից խըշտեկից
 Լ մէջ վագերց առիւծուց օրհնելով զծէրն համայնից :
 Եր որ յանկոին իսկ նոցուն դրժուարակրիւ յափափայն
 Դարշապարօքն հերձոտուն գործէր զանձուկ պողտայն .
 Լ մերկագլուխ պարեխին տըքնեալ եւ ինք մերկանդամ
 Դըքնեցուցեալ տագնապէր ըզզորացեալ անձն անգամ :
 Լ Կ որ քարուտ սողոսկեալ օձաշաւեղ ընդ ուղի
 Արման նըմին բացագրէր ըզխորխ մարդոյն հընոտի :
 Ամն 'ի հովտին հատուցմանց 'ի հանդերձեալս մըտաւէժ
 Կուուփրս լանջացն հանելով զանձըն կոծէր քարավրէժ :
 Լ Ալ ոմն 'ի խոր ամայւոծն իսկ հալածեալ յորսորդէն
 Համենացանց սեաւ սիրոյն գեղակապարձ՝ 'ի փըքնէն ,
 Կամ ընդ փրցուտս հոլովեալ շիջուցանէր զիւր շըշուկ ,
 Կամ յարեւու խարշատեալ կամ յեղեման ու 'ի ձեան բուք :
 Խակ միւս՝ զաշխարհ աշխարհի թողեալ հեշտիւք բովանդակ՝
 Լ շերտ տախտի միոջ լեալ ահեղ ալեաց նահատակ
 Կյուն անջըրպետ անդընդոց նա եւ կենաց եւ մահու
 Դգեալ ընդ ջուրս համասփիւռ՝ ծըփայր երկնից ակնարկու .
 Լ ծովապատ մենացեալ լեռնակըղւոծն անրզւաղ
 Մենեւիմբ մոռացեալ ըգտոհմայինս եւ կենցաղ ,
 Մաշէր զմարմին մահահոտ անկերակուր անհանգիստ
 Լ յօրհնութեանց Արարտին ոչ դադարէր շունչ անոիշտ .
 Նդ մէջ երկնից կարկառեալ եւ ցամաքի եւ ծովու

Եռանապատ եռասոսկ՝ վերուստ ըզոյսն արեւու ,
 Յարձագանդաց եւ վիմաց լրսէր զհողմոց սօսափիւն
 Եւ 'ի հովտաց ծովայնոց ըզհոմամուռնչըն շացիւն .
 Վան ըզջրպիւռն առաւել ցօղաձաշակ երկնասնունդ
 Կեանըս գործէր միջագաս ընդ երկրայնոց ու երկնագունդ
 Այլ ո՞ ինձ բան բաւական յիշել զանթիւ նոցա հնար ,
 Օ՞ր հնարեցին յանձնապահն հոգեկեցոց ձանապարհ :
 Կէսք միայնիկ որպէս աստղ ամպացոլակ գոլ տըքուն ,
 Երբ յատենի խօսակիցք միայն հանդէպ Միայնոյն :
 Կէսք միաբանք միախոհք յեղբայրանոց կուսաստան ,
 Կնկիր պարուց նըմանեալք որ յերջանկացն իջեվան .
 Եղթուարին կենաց կորդս արօրաձիգք միալուծ ,
 (ժանդակեալք իրերօք առ 'ի վտանգաց գիւրապուրծ :
 Ոչ զօշոտեաց գեղ սնոտի զերկնադիտակ նոց աչկունս ,
 Ոչ կըքելոցն 'ի տապանս եհան երկիր սին ծաղկունս .
 Կյրցան ականջք 'ի յերգոց , լեզու չյօդեաց բան դատարկ ,
 Եւ ոչ հարցին զեկաւոր՝ զիարդ արդեօք կեայ աշխարհ .
 Այն ծընեալք աշխարհի՝ գերաշխարհին լեալ նըւէր ,
 Այն միայն տենչ , սրարապումն , անուրջք , զրոյց՝ այն եւելթ էր .
 Եւ կէսք՝ յամօթ թուլամիտ արբանեկայն աշխարհի՝
 Կնդէն 'ի նմին կենակցեալ կեցին անհուպ իւր չարի .
 Յարքին բազմեալք 'ի դահոյս , ձակատամուղք մարտագոռ .
 Աեծափարթամ տանուտեալք , արք եւ կանայք գեղաւոր ,
 Ա աճառականք եւ ձարտալք , մատենադիլք , ձեռագէտք ,
 Աարեկեցիկք եւ մուրողք , եւ իմաստունք եւ տըգէտք ,
 Յամէն բաստից եւ տիոց յառհասարակ վիճակաց ,
 Կներկրաբարչք ընդ երկիր անցին առանց քնքշանաց .
 Տան եւ մանկանց հոգացեալ եւ զառագատո պաշտեցին ,
 Տամայն եւ պինակէս անվրէսք յաստուածադադիր օրինին .
 Ազգիտութիւն , ըզհանձար , ըզբաղդ , ըզփառս , զընտանիս
 Յանմեղութեան ըզբաղումըն գիտացին 'ի բարիս .
 Կարեւորօքն ամփոփեալ նա եւ զկարիս խորէին ,
 Երքին կամաց ընդհարմանք առոյգ պահեալք ըզհոգին :
 Աոք՝ արդարեւ խորագէտ վաճառականք տերունի
 Որ զամենայն տուր ետուն 'ի զին միոյն մարգարտի :
 Եւ թէ սատան յաւնէր գող չնորհաց նոցին հակամարտ ,
 Երիացեալք լըրջամիտ հանդիսացան գեր քան մարդ .
 Ապառեցան մահու չափ կալեալ 'ի բոխն զանբիծ վարս ,
 Եւ վեհագոյնք դիւցազանց կատարեցին հիարարս .
 Կին առնացի խիզախէր , ծեր քան զմարտիկ վառեալ կայր ,
 Օէն եւ ասպար եւ մարտկոց՝ կուսին լանջաց տեղի տայր :
 Աերթ փախրատեամք զերծուցին զաստուածազանն ըզկապուտ ,
 Աերթ դէմ' առ դէմ' մարտուցեալք որ թ՞ էր տագնապ մօտալուտ .
 Ետուն 'ի սպանդ եւ զմարմին զի թափեսցեն ըզհոգիս ,
 Կնդ հուր եւ սուր , ընդ իւրեանցն իսկ անցեալ վարդ ձապաղիս :
 Երդ ընդ վիմօք ու 'ի փապարս ձըդնարանաց կան 'ի քուն
 Պարկեշտափիոփ խընկահոտ նշխալք նոցա սըրբառուն . . . :
 Հար եւ ըզձեղ անհրաժեշտն այս մահուն զերանդի ,

Ա. Ա. յանբըծացըդ վարուց ոչ լրցաւ բուռն իւր նօթի :
Ու մահարձան զկափարիչդ ասեմ մարմնոցն ըզքե՛ղ վէմ
Ա. Ա. տաճարաց նորելեաց գըմբե՛թ ՞նդ երկնիւք երկնաճեմ.

Վ. յաքան իցէ մեծ որդեակ իմ վարել կեանս յաշխարհի
Եւ հատանել անսայթաք ըզձանսապարհըն բարի .
Վ. յաքան պիտի զգաստութիւն եւ հանապազ նըւիրմունք
Օ ի խոստայեալըն բարեաց հասանիցեմք աննըկունք .
Եւ այսքան քեզ ընծայեալ 'ի նոյն յերկրես օրինսակ
Օ ի խրախուսեալ երթիցես զարքայութեանն ուղ միակ :
Վի զարհուրիս մի դողաս ընդ այնը հետոց անձկութիւն
Վի ՞նդ երկնամուտ խորանին հեզիկ դըռնակ նեղագոյն :
Օ ի մեծարեաց Տէր ըզգութ , զարգարութիւն իւր զիջոյց
Օ քեռինս արար փոքրոգիս եւ քաղցրագին արկ մեզ լուծ .
Նք նախ հորդեաց ըզշաւիզն , եթող ըզհետս իւր անջունջ
Եւ իբր հովիւ կարդաց զհօտն ըզհետ ձայնիւն հոգեշունչ .
“ Լուն իցեն նեղութիւնք բազումք ձեզ յայսըմ վայրի ,
” Ա. Ա. քաջալերս ըզգեցիք , է իմ յաղթեալ աշխարհի

Հայեցարուք , ինձ որդեակք , տեսնիք մեծ իմըն զարմանս .
Ինդ մէջ երկնից եւ երկրի , ընդ ծով ցամաք , մահ եւ կեանս
Ուառ մի ցամաք կրկնատեայ սարաւանդեալ բարձրաձաղկ
Լ ըցուցանէ զտիեզերս համատարած ծագ ընդ ծագ .
Հայր իւր յերկինս վերառեալ եւ քան զերկին բարձրագոյն ,
Ուեւք իւր խառնեալ հեռաստան 'ի յելս ու 'ի մուտս արեւուն .
Իւն արմատոյն խորամուխս 'ի սիրտ երկրի թափանցանց
Անդարամետս ՚ի ներքին ժամանեալ դղորդ տայ հիմանց .
Ակ 'ի ծառոյն ծրարն 'ի մէջ . — զիա՞րդ բաւեմ ասել զայն .
Վիժ տուր երկին , պընդեա զթելս կամ վերացն զսա համայն . —
Ե ծրար ծառոյն կայ 'ի սպանդ վարեալ Աստուածն յաւիտեանց . . .
Վ րձանացիր մահացուդ , մի զԱստուծովդ առնես զանց :
Վ ստուած թէ զնա չհաւատաս , երթ լեր անհետ 'ի յուես ,
Դ ու անամօթ քան զաստեղս , քան ապառում վէմն իցես ,
Ա քը յայդ տեսիլ խոժուեալ խաւարացան եւ հերձան ,
Վ լիքն անդրէն դառնային՝ թէ չէր մեռեալն եւ կենդան .
Ա կ թէ հաւատս ընծայես խաչարչարդ Աստուծոյ
Լ աց առ նրմին ըզվասն ցըն հարցաբանել , մի և քոյ .
Եւ անդ տեսցես 'ի ծշգրիտ տախտին զօրէնս մարդկութեան
Վ րեամբ գըրեալ աշեղին՝ օրէնք անջինջ յաւիտեան .
“ Ու մըտցէ մարդ 'ի հանգիստ ոչ հասցէ յիւրըն կոպար . . .
” Ուէ ոչ գունակ այս մեոցի զմեռելութիւն կամակար . . .
Վ հա ոչ եւս սոփեստէպք , ոչ եւս հանձար սեթեւթ ,
Ք արոզ խաչին է հանուրց ընթացարան ստոյգ եւեթ .
Վ ա զօրաւիզն է նեցուկ կըթուցելց մարդկութեան .
Յ անապատիս կենցաղում եւ 'ի հովտիս տըրտմութեան .
Վ ըըրկածուփ ու ալէկոծ ուա է կենաց նաւակի
Ր եւեռացոյց անխոտոր եւ թեւ զարձեակ ուղղեկի .
Եւ դիւթախառն հըմայից հրապուրանաց համօրէն

Աս հնարագէտ է հերքիչ, հրաժարադեղ՝ ի չարէն.

Եւ սա միայն բանալի երանաւէտ կայանին

Որում զաւակքն Ադամայ անձկակարօտք ակն ունին :

Դյու եւ յինէն ձեզ նըշան Որդեակք հոգւոյ անձկալի,
Դրթոտ ոտիցդ յենարան, ծանունց վըշտաց բառնալի .
Ոյք հրաժարեալ՝ ի խաղաղս հանգըրւանէ իմաստից
Ուղւոյ լինիք տարադէմ՝ ի սուտանուն հայրենիս :
Պանդըրխտարան է երկիրս, տըրտմահովիտ անձկալայր
Եւ ծովական իմըն խորք յարավըրդով մըրըկազայր .
Դաւագան ձեզ յայն փայտէն հատեալ ձօնեմ կենսաձիր
Ծուպ ընդ անութ անսայթաք սովլաւ երթալ ընդ երկիր,
Դ եկավարել ըզլաստիկդ՝ ի կոհակացն յարուցմունս
Եւ ընդ սորին հովանեաւ հանգչել յանհողմն՝ ի յափունս .
Ծորժամ զայցէ քուն կենաց՝ ի սա զՃակատս հանգուցեալ
Ծաւիտենից յօթեւանսն յերանութեան ծոց բանալ .
Ուր ամենայն մոռայեալ է վիշտ, անձուկք ու արտասուս,
Ոիրոյն եւեթ են անոյշք յանգրաւական գետառուս .
Եւ որչափ շիթ ոք քըրտանց եհան արտօսր եւ հառաչ
Ծորւեալ գըտոյէ անտանօր, առցէ զկըշիոն յարազուարձ .
Ո՞ինչ զեղիսելոցն երկրասէր խորթաբարոյ մոլեաց գունդ՝
Դաժոխաքարշեալ պըղծութեամբք բեռանցն իջցեն՝ ի յանդունդ,
Ուր լալ կըրճել ատամանց, դանդիոն եւ հուր չարաչար,
Խորիսորատին կափարիչ արդարութիւնն անաչառ .
Ո երջին վըճիւռ ատենին գարշապարօք զինավըէժ
Ո արտօռո տրոփմամբ թոպեսցէ զգուրք կորըստեանն միշտ յաւերժ .
Եւ ցորչափ էնն ՚ի վերուստ կայ սիրելեացն՝ ի խրախճան,
Եստ ատելիքն ՚ի խոնարհ տառապեսցին անվախճան .
Կազմադարեան կոհակօք ժամանակացն ովկէան
Եւ ոչ մի շիթ կըշուեսցէ առ անըսպառն յաւիտեան . . . :

Դյու ես ահիւն Աստուծոյ սքօղեմ ըզվիհըս տըիուր ,

Ո՞ի ոք յիմնց սիրելեացդ անզը հուպ գնայցէ թաքթաքուր .

Երկնից երկնեաց ըզձեզ Տէր, երկնից մնարուք՝ ի գիրկ մեր ,

ՈՒ հաս հրաւերն առելք թեւս, սլասցուք յերկնիցն անճառ սէր :

Ճանօթութեան — Ուրոյն առանձնակ վասն որոց յօրինեցաւն՝ տպագրեալ միանդամ այս քեր .
Թուած, աստանօր՝ ի հարկեցուցիչ պատճառէ և ոչ՝ ի կամաց հեղինակին ընծայեցաւ հասարակաց :